नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५८) काठमाडौं, माघ २० गते २०६५ साल (संख्या ४२

भाग ३

नेपाल सरकार

स्थानीय विकास मन्त्रालयको सूचना

पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति (गठन) आदेश, २०६५

विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायको आदेश जारी गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस आदेशको नाम "पिछडिएको समुदाय (अदर ब्याकवार्ड कम्युनिटी - ओबीसी) उत्थान विकास समिति (गठन) आदेश, २०६५" रहेको छ।

(२) यो आदेश तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस आदेशमा,–

(क) "अध्यक्ष" भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ख) "उपाध्यक्ष" भन्नाले समितिको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ग) "कार्यकारी निर्देशक" भन्नाले दफा ७ बमोजिम नियुक्त कार्यकारी निर्देशक सम्झनु पर्छ।

304

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(घ) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यो आदेश वा यस आदेश अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "पिछडिएको समुदाय (अदर ब्याकवार्ड कम्युनिटी - ओबीसी)" भन्नाले समितिको सिफारिसमा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको मधेश तराईको जाति वा समुदाय सम्झनु पर्छ ।

(च) "मन्त्रालय" भन्नाले स्थानीय विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(छ) "सदस्य" भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा सदस्य- सचिवसमेतलाई जनाउँछ ।

(ज) " समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठित पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति सम्झनु पर्छ ।

३. पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समितिको गठन : (१) नेपाल सरकारले पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक पक्षको विकास गर्न पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति नामको एउटा समिति गठन गरेकोछ ।

(२) उपदफा १ बमोजिमको समितिमा देहायका सदस्यहरु रहनेछन् :-

(क) स्थानीय विकास मन्त्री वा राज्य मन्त्री - अध्यक्ष

(ख) पिछडिएको समुदायको उत्थान र विकासमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरुमध्येबाट नेपाल सरकारद्वारा नियुक्त एक जना - उपाध्यक्ष

(ग) सचिव, स्थानीय विकास मन्त्रालय - सदस्य

(घ) पिछडिएको समुदायको उत्थानमा योगदान पुऱ्याएका त्यस्तो समुदायका विशिष्ट विद्वान मध्येबाट पाँचै विकासक्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी नेपाल सरकारद्वारा मनोनीत कम्तीमा दुईजना महिला सहित पाँच जना - सदस्य

(ङ) पिछडिएको समुदाय सम्बन्धी विज्ञहरुमध्येबाट नेपाल सरकारद्वारा मनोनीत एक जना - सदस्य

(च) कार्यकारी निर्देशक - सचिव

(३) उपदफा (२) बमोजिम मनोनीत सदस्यहरुको पदावधि बढीमा चार वर्षको हुनेछ र निजहरु पुनः मनोनित हुनसक्नेछन् ।

(४) नेपाल सरकारले आवश्यक देखेमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी समितिका सदस्यमा आवश्यक थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण (३)भागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : यस आदेशमा अन्यत्र लेखिएको अतिरिक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक,साँस्कृतिक उत्थान र विकासका लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(ख) नेपाल सरकार, विदेशी सरकार वा राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त सहयोग एवं साधन श्रोतको आधारमा तयार गरिने पिछडिएको समुदायसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरुमा स्थानीय निकाय मार्फत् गाउँस्तरसम्म त्यस्ता कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा पुऱ्याउन समन्वय गर्ने,

(ग) पिछडिएको समुदायले परम्परागत रुपमा अभ्यास गर्दै आएका प्रविधि, सीप तथा विशिष्ट जानकारीलाई प्रचलित कानूनको अधीनमा रही तोकिए बमोजिम सम्बन्धित पिछडिएको समुदायको बौद्धिक सम्पत्ति अधिकारको रुपमा संरक्षण गर्ने वा गराउने,

(घ) पिछडिएको समुदायको भाषा, सँस्कृति, इतिहास, परम्परालाई परिचय गराउने अभिलेखालय तथा संग्रहालय स्थापना गर्ने,

(ङ) पिछडिएको समुदाय मध्येका विपन्न वर्गका समूहको आर्थिक तथा सामाजिक स्तर वृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन स्थानीय निकायसंग समेत समन्वय गरी गर्ने,गराउने,

(च) समान उद्देश्य भएका विदेशी वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थासंग सम्बन्ध कायम गरी सहयोग आदान प्रदान गर्ने,

(छ) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबीच पिछडिएको समुदायको उत्थान सम्बन्धी विषयहरुमा जानकारी प्राप्त गर्न सञ्जाल स्थापना गरी सोको विस्तार गर्ने,

(ज) पिछडिएको समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक पक्षको विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान गर्नुका साथै तत्सम्बन्धी पुस्तक, लेख आदि प्रकाशन, प्रदर्शन एवं सूचनाको संकलन र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,

(झ) पिछडिएको समुदायको विविध पक्षको विकास कार्यमा संलग्न संस्थालाई वित्तीय तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने,

(ञ) पिछडिएको समुदाय सम्बन्धी परामर्श सेवा प्रदान गर्ने,

(ट) पिछडिएको समुदायका व्यक्तिलाई तोकिएको आधारमा स्वदेश तथा विदेशमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गर्ने,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ठ) पिछडिएको समुदायका व्यक्तिहरुको कार्यदक्षता वृद्धि गर्दै लैजाने र दिगो विकासका लागि आय आर्जन लगायतका सामुदायिक विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने, गराउने,

(ड) समितिको वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृतिको लागि मन्त्रालय पठाउने,

(ढ) समितिको कार्य सञ्चालनका लागि आवश्यक कर्मचारी उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारसमक्ष अनुरोध गर्ने,

(ण) पिछडिएको समुदायको विविध पक्षको विकास सम्बन्धमा गोष्ठी, तालिम तथा सेमिनार सञ्चालन गर्ने, गराउने,

(त) पिछडिएको समुदायको पहिचान गर्ने आधार तयार गरी सो आधार बमोजिम पिछडिएको समुदायमा सूचिकृत हुने जाति वा समुदायको सूची तयार गर्ने र स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने,

(थ) समितिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरु गर्ने ।

५. समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि: (१) समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा दुईपटक बस्नेछ ।

(२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ र बैठक बस्ने सूचना सदस्य सचिवले बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा पन्ध्र दिन अगावै सदस्यहरुलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) समितिको कूल सदस्य संख्याको कम्तीमा एकाउन्न प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले, निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र उपाध्यक्ष अनुपस्थित भए उपस्थित सदस्यहरुले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।

(५) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(६) समितिको निर्णय सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।

(७) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

६. उपाध्यक्ष सम्बन्धी व्यवस्था: (१) उपाध्यक्ष समितिमा पूर्णकालीन समय काम गर्ने प्रमुख पदाधिकारी हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) दफा ३ को उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकारले आवश्यक देखेमा उपाध्यक्षलाई सफाइको मौका दिई निजको पदावधि समाप्त नहुँदै पदबाट हटाउन सक्नेछ ।

(३) उपाध्यक्षको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त तथा सुविधा अनुसूची - १ बमोजिम हुनेछ ।

(४) अध्यक्षको सामान्य निर्देशनमा रही समितिको दैनिक कार्य गर्नु र निर्णय कार्यान्वयन गराउनु उपाध्यक्षको कर्तव्य हुनेछ ।

७. कार्यकारी निर्देशक : (१) स्थानीय विकास मन्त्रालयले तोकेको निजामती सेवाको राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणीको अधिकृत कर्मचारी समितिको कार्यकारी निर्देशक हुनेछ ।

(२) कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) उपाध्यक्षको निर्देशनमा रही समितिको दैनिक प्रशासन, कर्मचारी प्रशासन र आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्ने,

(ख) समितिको निर्णय प्रमाणित गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गराउने,

(ग) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

८. कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था : नेपाल सरकारले समितिको कार्य गर्न समितिमा आवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरु खटाउनेछ ।

९. समितिको कोषः (१) समितिको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ र कोषमा देहायका रकमहरु रहनेछन् :-

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) विदेशी सरकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,

(ग) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले चन्दा वा सहायता स्वरुप प्रदान गरेको रकम,

(घ) समितिले उपलब्ध गराएको कुनै सेवा वापत प्राप्त हुन आउने रकम,

(ङ) अन्य श्रोतबाट प्राप्त रकम,

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्नुअघि समितिले नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(३) समितिको कोषमा रहने रकम नेपाल भित्रको कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।

(४) समितिको नामबाट गरिने सबै खर्च उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।

(५) समितिको खाता कार्यकारी निर्देशक र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. समितिको लेखा र लेखापरीक्षण : (१) समितिको आय-व्यय प्रचलित कानून बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(२) समितिको लेखा परीक्षण महालेखा परीक्षकले वा निजले तोकेको लेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

(३) नेपाल सरकारले समितिको आय व्ययको लेखा, तत्सम्बन्धी कागजात तथा नगदी वा जिन्सी जुनसुकै बखत जाँच्न वा जाँच्न लगाउन सक्नेछ ।

११. उपसमिति वा कार्यटोली गठन गर्न सक्ने : समितिले यो आदेश र यस आदेश अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम आफूले गर्नु पर्ने काम गर्न, गराउनको निमित्त आवश्यकता अनुसार उपसमिति वा कार्य टोली गठन गर्न सक्नेछ ।

१२. बैठक भत्ता, अन्य सुविधा तथा समितिसम्बन्धी अन्य व्यवस्था: (१) समिति, उपसमिति वा कार्य टोलीका सदस्यहरुले अनुसूची- १ बमोजिमको बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

(२) समितिको सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था अनुसूची -२ बमोजिम हुनेछ ।

१३. नेपाल सरकारसँग सम्पर्क: समितिले नेपाल सरकारसँग सम्पर्क राख्दा स्थानीय विकास मन्त्रालय मार्फत् राख्नु पर्नेछ ।

१४. समितिको कार्यालय: समितिको मुख्य कार्यालय काठमाडौं उपत्यकाभित्र रहनेछ र आवश्यकता अनुसार नेपाल भित्र शाखा कार्यालय खोल्न सकिनेछ ।

१५. शपथ लिनु पर्ने: समितिको अध्यक्षबाहेक अन्य सदस्यले आफ्नो पदभार सम्हाल्नुअघि अध्यक्ष समक्ष अनुसूची - ३ बमोजिमको ढाँचामा शपथ लिनु पर्नेछ ।

१६. अधिकार प्रत्यायोजन: समितिले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार आवश्यकता अनुसार अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सदस्य, उपसमिति, सचिव वा समितिको कुनै अधिकृतस्तरको कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१७. निर्देशन दिन सक्ने : नेपाल सरकारले समितिको कामसँग सम्बन्धित विषयमा समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

१८. नियम बनाउने अधिकार: यस आदेशको उद्देश्य प्राप्तिको लागि समितिले स्थानीय विकास मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृति लिई आवश्यक नियमहरु बनाउन सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची १

(दफा ६ को उपदफा (३) र १२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

१. पिछडिएको समुदाय उत्थान विकास समितिका उपाध्यक्षको पारिश्रमिक, सुविधा तथा अन्य व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः

१ तलव पारिश्रमिक मासिक रु २३,३००।-(तेईस हजार तीन सय)

२ चाडपर्व खर्च- एक महिनाको पारिश्रमिक बराबर

३ टेलिफोन जडान खर्च- समितिको स्वामित्वमा रहने गरी पाउने ।

४ टेलिफोन महसुल- नेपाल सरकारको राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीको कर्मचारीले पाए सरह ।

५ माथि उल्लेखित भए वाहेक अन्य सुविधाहरु जस्तै संचयकोष, घरभाडा, पत्रपत्रिका खर्च, बिजुली पानी महसुल जस्ता सुविधाहरु उपलब्ध नगराउने ।

२. बैठक भत्ता अर्थ मन्त्रालयले गरेको परिपत्रानुसार गर्ने ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

399

अनुसूची २

(दफा १२ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

अन्य व्यवस्थाहरु

(क) सञ्चालक समितिको निर्णय प्रमाणित गरी मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउनु पर्ने ।

(ख) समितिमा दरबन्दी सिर्जना गर्दा निम्न समिति मार्फत् सैद्धान्तिक सहमति भएपछि मात्र कार्यान्वयन गर्ने

(१) समितिको उपाध्यक्ष

(२) सामान्य प्रशासन महाशाखा प्रमुख, स्थानीय विकास मन्त्रालय

(३) योजना तथा वैदेशिक समन्वय महाशाखा प्रमुख, स्थानीय विकास मन्त्रालय

(ग) समितिमा दरबन्दी सिर्जना गर्दा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिएर मात्र गर्ने ।

(घ) माननीय मन्त्रीज्यू तथा राज्य/सहायकमन्त्रीज्यू समक्ष पेश गरी निर्णय गर्नु पर्ने विषयहरु मन्त्रालय मार्फत् पेश गर्नु पर्ने ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची ३

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

म.....सत्य निष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्छु/ईश्वरको नाममा शपथ लिन्छु कि आफूलाई सुम्पिएको पदको जिम्मेवारी प्रचलित कानूनको अधीनमा रही, कसैको डर नमानी, पक्षपात नगरी कसैप्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई, इमान्दारीसाथ गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारीमा आएको कुरा म पदमा वहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दा ब्राहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट गर्ने वा संकेत गर्ने छैन ।

नाम.....

मिति.....

सही.....

पद.....

आज्ञाले,
पुण्य प्रसाद न्यौपाने
नेपाल सरकारको सचिव
स्थानीय विकास मन्त्रालय

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।